# การพัฒนา Digital Platform ตลาดสินค้าเกษตร จากฟาร์มสู่ครัว

## Digital Platform for Agricultural Products From Farm to Table

กฤษ อุตตมะเวทิน เลขานุการกรม (ผู้อำนวยการระดับสูง)
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

# ภาพรวมของกระบวนคิดในการพัฒนา

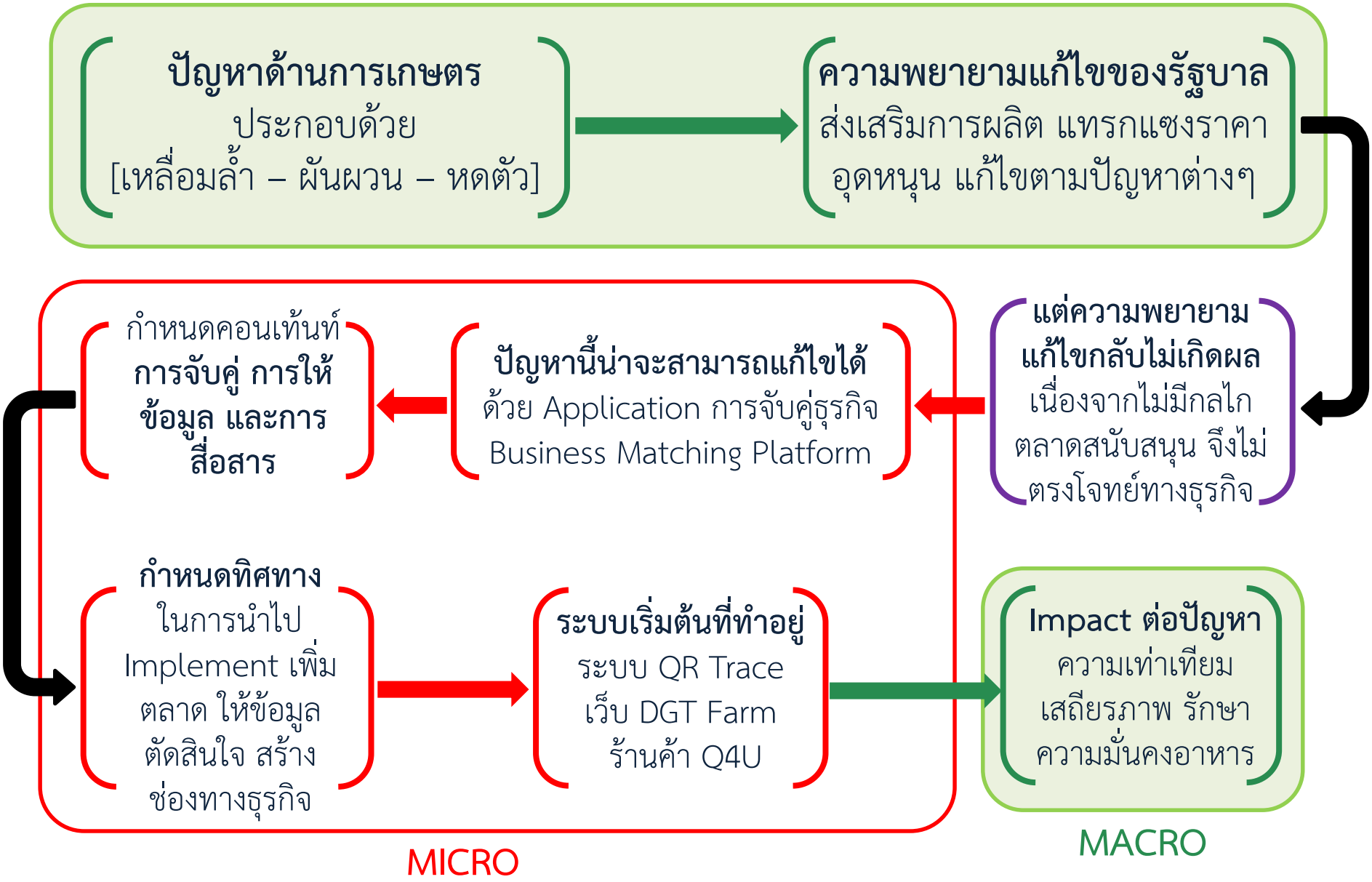

# สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

# กับ พรบ.มาตรฐานสินค้าเกษตร

# สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

- เป็นส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานกลางด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรของประเทศ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มาตรฐานสินค้าเกษตรประเภทสมัครใจประกาศใช้ กว่า 300 เรื่อง
- มาตรฐานบังคับ มีผลบังคับใช้แล้ว 6 เรื่อง

  เป็นมาตรฐานสินค้า คือ เมล็ดถั่วลิสง

  เป็นมาตรฐานระบบ คือ การรมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ผลไม้ การปฏิบัติของฟาร์มเพาะเลี้ยงลูกกุ้งขาวแวนนาไม การปฏิบัติของศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ การผลิตเชื้อเห็ด และการผลิตทุเรียนแช่เยือกแข็ง

# แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

( พ.ศ. 2561-2580 )

**รายได้เฉลี่ย**

us$ 15,000 หรือ

480,000 บาท/คน/ปี

## สภาพทั่วไปของปัญหา

- การผลิตขยายตัวต่ำ
- ผลิตภาพการผลิตรวม
- รายได้ภาคเกษตร
- ระดับราคาภาคเกษตร
- รายได้เฉลี่ยต่อคนในภาคเกษตร

# ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างภาคการผลิต

## สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2560

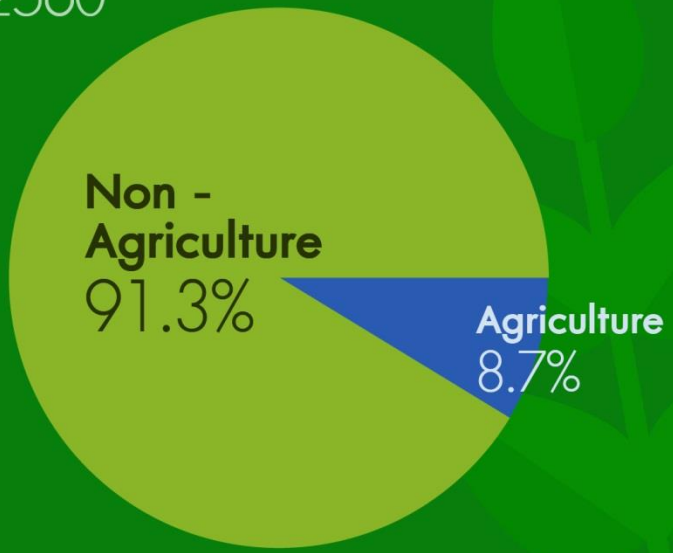


## สัดส่วนของจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2560

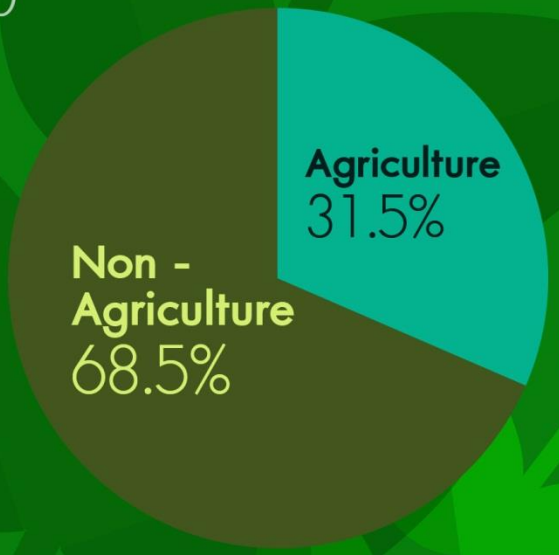


| ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี และจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2560 | | |
|---|---|---|
| | GDP (ล้านบาท) | จำนวนผู้มีงานทำ (พันคน) |
| Agriculture | 1,337,284 | 11,783 |
| Non-Agriculture | 14,115,598 | 25,675 |

** ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

# สรุปปัญหาภาคเกษตร

“ คุณภาพการดำรงของชีวิตเกษตรกรมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ
ในสังคม เนื่องจากตลาดสินค้าเกษตรไม่แน่นอน และราคาผันผวน ”

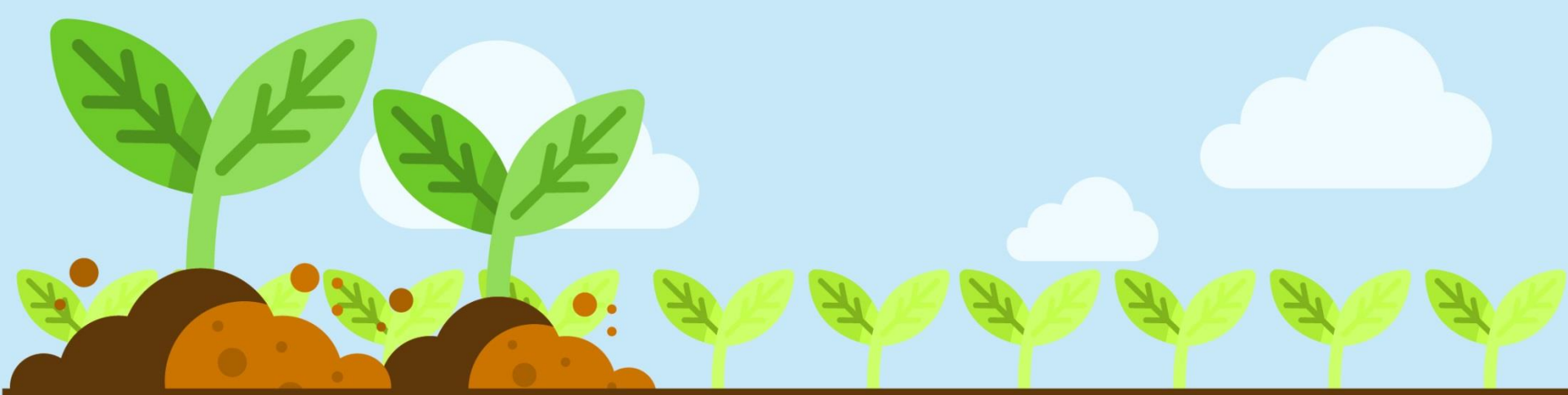

# การคาดการณ์ปัญหาภาคเกษตรในอนาคต 20 ปีข้างหน้า

## ความเหลื่อมล้ำ

สัดส่วนของรายได้ภาคเกษตรต่อ GDP มีแนวโน้มลดลง รายได้เฉลี่ยเกษตรกรต่อหัวต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศ

## ราคาไม่มีเสถียรภาพ

ราคาสินค้าเกษตรที่ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้ยิ่งต้องแทรกแซงราคา

## ความมั่นคงทางอาหารลดลง

เนื่องจากเกษตรกรเลิกอาชีพและไม่มีเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดขึ้นเพียงพอ

| ประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข | วิธีคิดแบบเดิมในการแก้ไข |
| --- | --- |
| • รายได้เกษตรกรต่ำ หนี้สินเพิ่ม ความเหลื่อมล้ำทางโอกาสการแข่งขัน<br>• ระดับราคาสินค้าตกต่ำ ความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน<br>• ขาดทายาทเกษตรรุ่นต่อไป ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร | • บัตรคนจน พักชำระหนี้ ฯลฯ<br>• การแทรกแซงราคา โซนนิ่ง ฯลฯ<br>• พัฒนาคุณภาพผลผลิต ลดพื้นที่การเกษตร ปรับเปลี่ยนอาชีพ |

# เปรียบเทียบวิธีคิดแบบเดิมกับปัญหาที่แก้ไม่จบ

## วิธีแก้แบบเดิม

- รายได้ หนี้สิน เกษตรกร
- ความเชื่อมั่น การยกระดับ มาตรฐาน
- ปัญหา แรงงานและ ทายาทเกษตร
- ปัญหาการดำเนินงานของรัฐและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- ปัญหาสุขอนามัย และความปลอดภัย
- ปัญหาการกีดกันการส่งออกและความสามารถในการแข่งขันของไทย
- ปัญหาการเจรจาระหว่างประเทศ

## ปัญหา

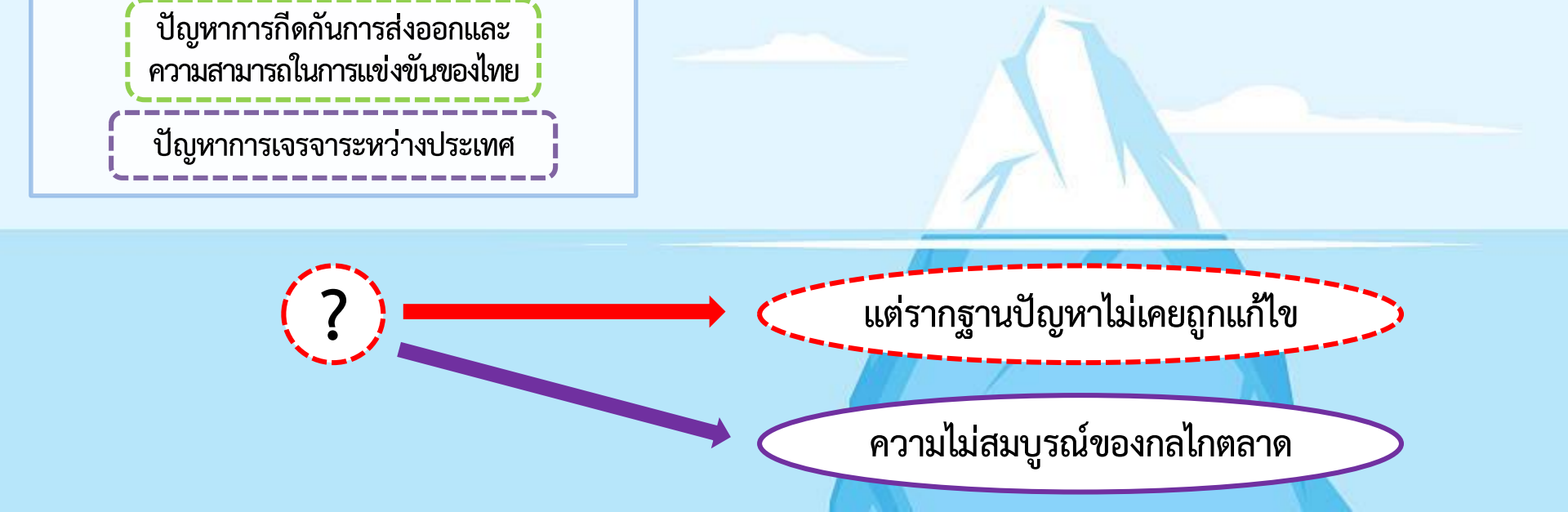

# ยุทธศาสตร์ยกระดับการเกษตร 4.0 (ยุทธศาสตร์พระพิรุณ)

เป้าหมาย

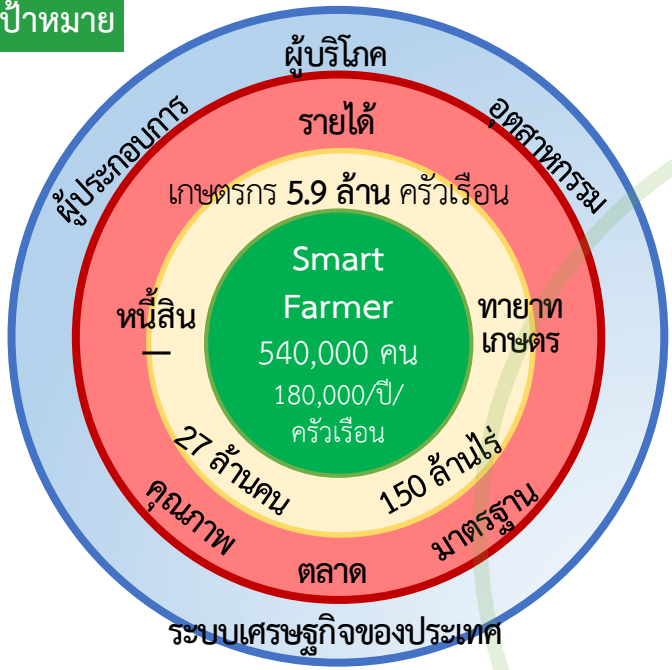


ยุทธศาสตร์กระดับการเกษตร 4.0
การจัดทำ Platform เพื่อยกระดับการค้าสินค้าเกษตร
มีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน

ต้นแบบนำร่อง

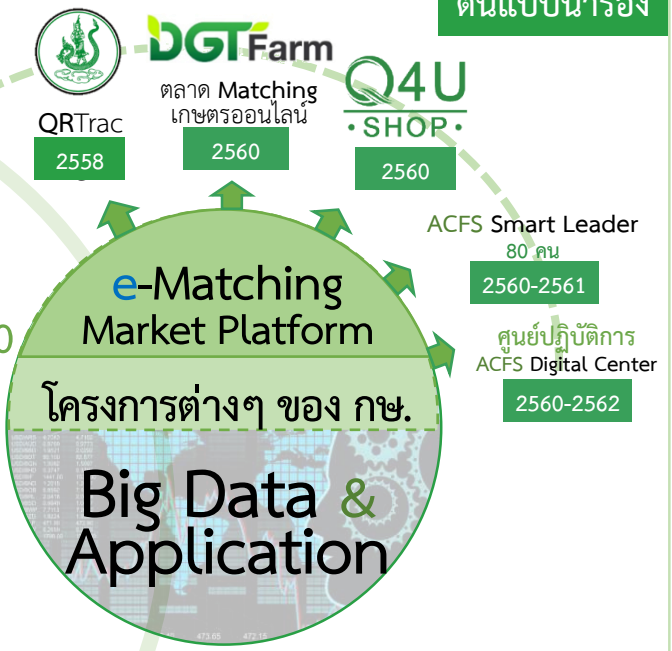


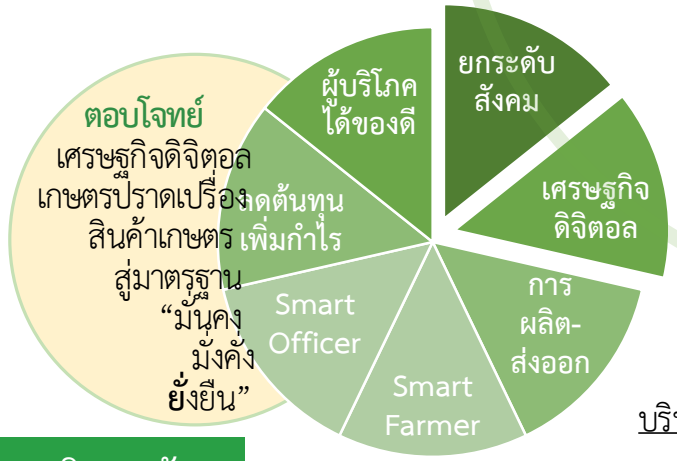

บริหาร-สำรวจ-ส่งเสริม-พัฒนาระบบ-ฝึกอบรม

เศรษฐกิจและสังคม

กลไกขับเคลื่อน

เครื่องมือ

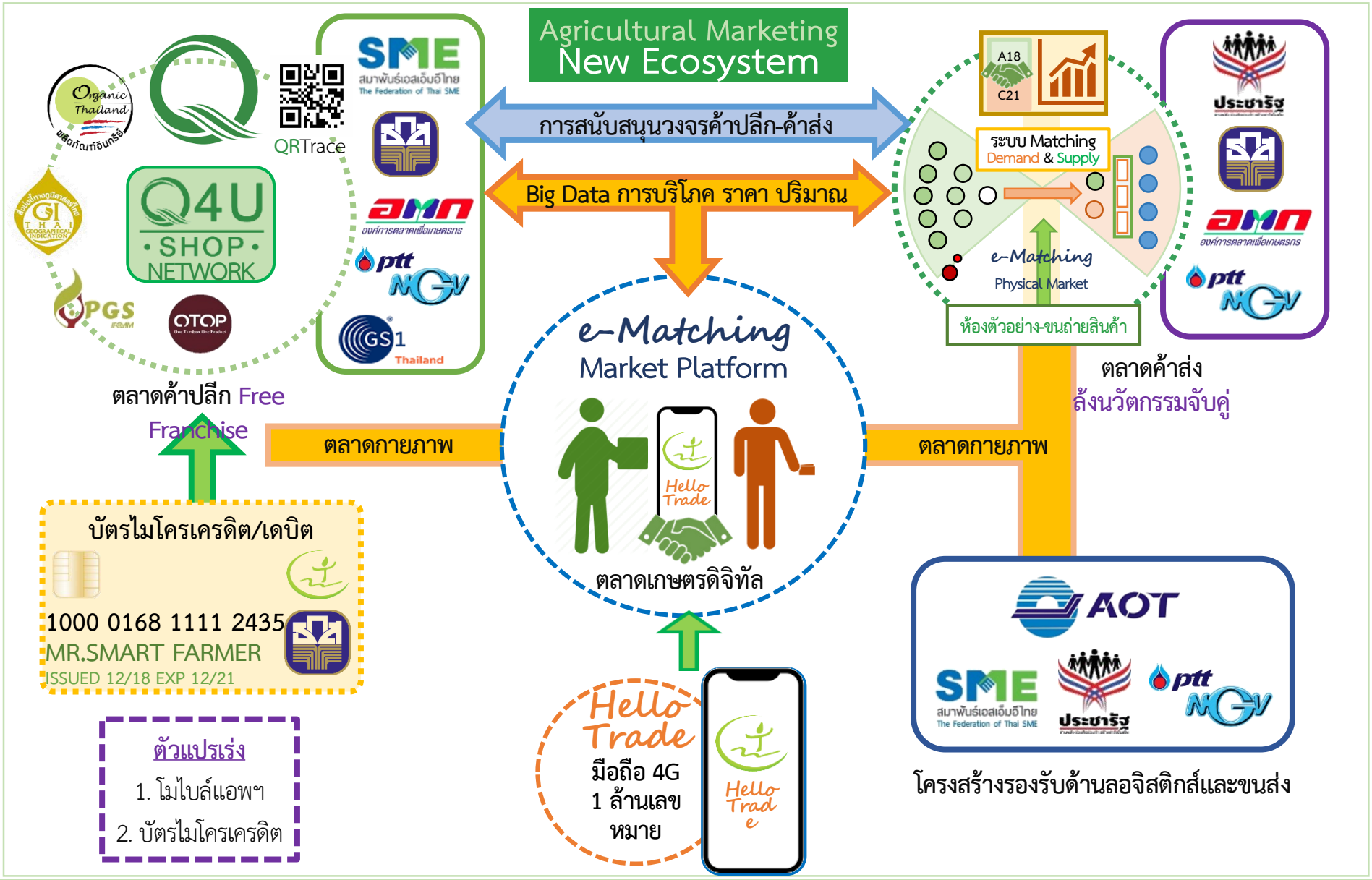
Agricultural Marketing
New Ecosystem
การสนับสนุนวงจรค้าปลีก-ค้าส่ง
Big Data การบริโภค ราคา ปริมาณ
ระบบ Matching
Demand & Supply
e-Matching
Physical Market
ห้องตัวอย่าง-ขนถ่ายสินค้า
e-Matching
Market Platform
ตลาดเกษตรดิจิทัล
ตลาดกายภาพ
ตลาดกายภาพ
ตลาดค้าปลีก Free
Franchise
ตลาดค้าส่ง
ล้งนวัตกรรมจับคู่
QRTrace
Q4U
SHOP
NETWORK
PGS
OTOP
SME
สมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย
The Federation of Thai SME
GS1
Thailand
A18
C21
ประชารัฐ
ptt
NGV
AOT
บัตรไมโครเครดิต/เดบิต
1000 0168 1111 2435
MR.SMART FARMER
ISSUED 12/18 EXP 12/21
ตัวแปรเร่ง
1. โมไบล์แอพฯ
2. บัตรไมโครเครดิต
Hello
Trade
มือถือ 4G
1 ล้านเลข
หมาย
โครงสร้างรองรับด้านลอจิสติกส์และขนส่ง

# Q4U Free Franchise

## Smart Farmer

- SMART Farmer
- GAP Farmer
- Q Farmer
- Organic Farmer
- Agri SMEs
- Community SMEs

New Blood Agri-Entrepreneurs

QRTrace

Consumer Product

Government/Private/PPPs

DC & Logistics

Sale Power

Q4U SHOP NETWORK

Q4U SHOP

Q4U SHOP

Q4U SHOP

Q4U SHOP

## วงจรเศรษฐกิจคู่ขนาน

สร้างภูมิคุ้มกันก่อนให้แข่งขัน

สร้างธุรกิจให้เกษตรกร

และผู้ประกอบการเกษตรรุ่นต่อไป

## บัตร “ซื้อง่ายขายคล่อง”

1000 0168 1111 2435

MR.SMART FARMER

ISSUED 12/18 EXP 12/21

Demand+ Purchasing Power

## Hello Trade

Hello = คำทักทายสากล

Trade = พ่อค้า (ทุกคนรู้จักคำนี้)

“เข้าใจง่ายต่อสากล”

## DGTFarm

Matching Platform

“ตลาดเกษตรสุขใจ”

Q4U

GAP/Q

แฟรนไชส์

ร้านค้าชุมชน

Honor Card

บัตรซื้อง่าย

ขายคล่อง

ประชารัฐ

เครดิต

Service

Matching

Market

แผนยุทธศาสตร์พระพิรุณ: ยุทธศาสตร์ยกระดับการเกษตร 4.0

คณะกรรมการส่งเสริมตลาดเกษตรดิจิทัล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Model การขยายวงจรเศรษฐกิจ

# ตลาดเกษตรสุขใจ ห้องค้าสบายใจ

Model ล้งนวัตกรรม

บริการตรวจวิเคราะห์
คุณภาพมาตรฐาน

## วงจรเดิมของ ตลาดค้าส่ง

**เกษตรกร**
ลำบาก
ถูกเอาเปรียบ
ต้นทุนสูง
ต้องระวังภัย
ใช้แรงงานมาก

**ตลาด**
โบราณ
ขาดนวัตกรรม
ธุรกิจเดิมๆ
จำกัดขอบเขต
ไม่จำเป็นจะไม่เสี่ยง

**พ่อค้า**
ใช้เวลามาก
เสี่ยงดูผิด-ตาดีได้ตาร้ายเสีย
ต้องเอาเปรียบ/ลดความเสี่ยง
ต้องใช้ทักษะสูง/เหนื่อย
ใช้แรงงานมาก

## ระบบ Matching
Demand & Supply

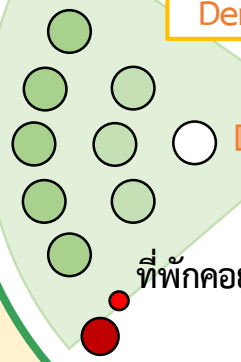


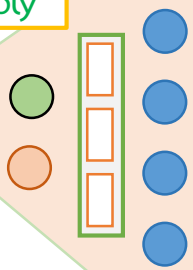


## นวัตกรรมตลาด
“Matching Service”
สร้างพฤติกรรมการซื้อขายใหม่
คุ้นเคยระบบเศรษฐกิจดิจิทัล
พบผู้ค้าที่มีศักยภาพแบบ
ออนไลน์
ใช้ง่าย-รวดเร็ว-พร้อมให้บริการ

**ผู้ขาย**
เป้าหมายพัฒนา

**ห้องตัวอย่างสินค้าเกษตร** | ห้องน้ำ

## ล้งขนถ่าย-พักรอสินค้า
เครื่องชั่งมาตรฐาน-พนักงานบริการ

ห้องพักให้เช่า | Office | รับซื้อผลผลิตคุณภาพ | ห้องน้ำ

**ผู้ซื้อ**
กลุ่มตรงความต้องการ

# ภาพสเกตช์แนวทางในการแก้ปัญหา

**เป้าหมายรอง**
ในการจะลดความไม่สมบูรณ์ของกลไกตลาดเป้าหมายรองที่ต้องบรรลุให้ได้ประกอบด้วย

- รายได้เกษตรกรสูงขึ้น
- ระดับสินค้ามีเสถียรภาพ
- ทายาทสืบทอด

Application — แนวทางแก้ไขปัญหา

# Concept ของ Application
## การสร้างรายได้ มีประโยชน์ และสนุก

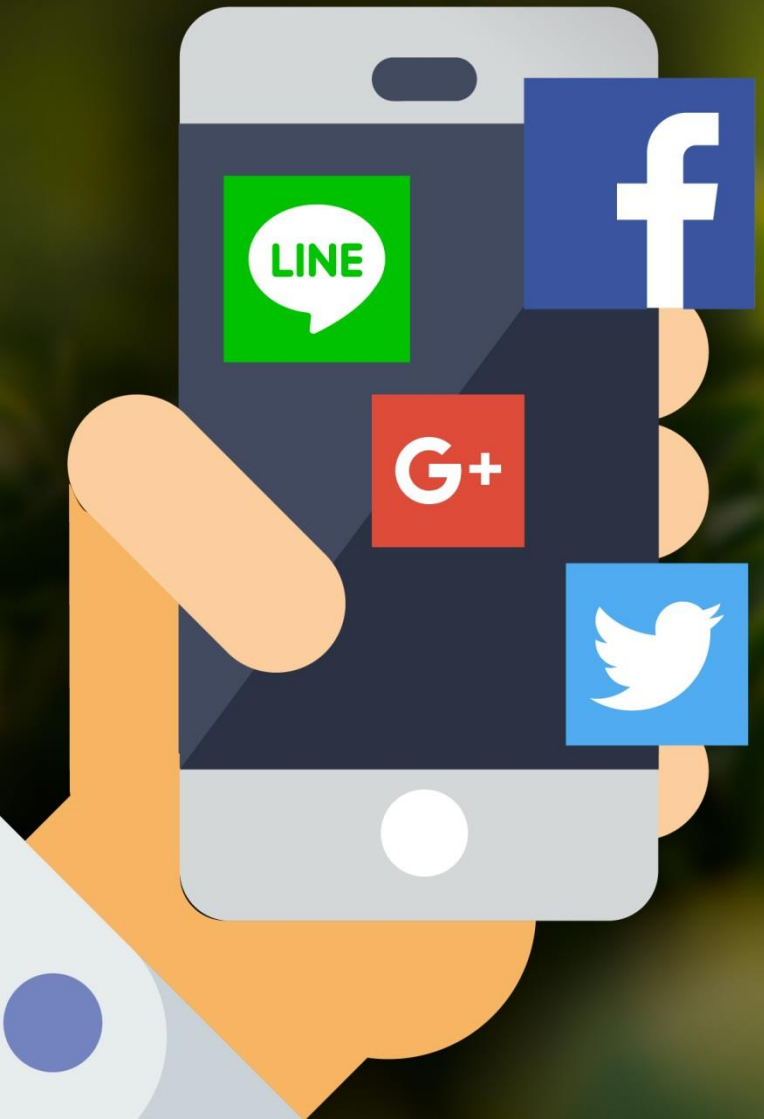


## Content

กลไกจับคู่ Demand & Supply กับ Logistic
= เพิ่มโอกาสแข่งขันในตลาด

AI วิเคราะห์และแสดงข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
= ข้อมูลเพื่อผลิต/ค้า สอดคล้องตลาด

Social Media เปิดช่องทางการสื่อสารบน Free Plat Form
= การแลกเปลี่ยนความรู้และสังคมออนไลน์
เพื่อการเกษตร

# ตัวอย่าง Application

Hello, Trade
Homepage

ดาวน์โหลดฟรีที่ >>>

Download on the App Store

GET IT ON Google play

# ตัวอย่าง Application

Hello, Trade
Profile

# คุณประโยชน์ของ Application ที่คาดว่าจะได้รับ

1

เกษตรกรและ
ผู้ประกอบกิจการ
มีช่องทางการตลาด
เพิ่มขึ้น

2

เกิดดุลยภาพ
ด้านราคาสินค้าเกษตร

3

มีข้อมูลเพื่อช่วยลด
ความผันผวนของ
ปริมาณผลผลิตและ
ราคาสินค้าเกษตร

4

มีข้อมูลข่าวสารภาค
เกษตรครบวงจร เพื่อ
ประกอบการตัดสินใจ

# แนวทางการดำเนินการบรรลุเป้าหมาย

กิจกรรม

- การพัฒนา Digital Platform ที่ใช้งานง่าย มีประโยชน์ และสนุก
- การให้ความรู้ผ่านช่องทางการอบรมและประชาสัมพันธ์
- การสร้างการยอมรับโดยกระบวนการมีส่วนร่วม
- กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบที่เหมาะสม

เพื่อเพิ่มช่องทางให้
**ผู้ซื้อ ผู้ขาย เกษตรกร**
**ผู้ประกอบการ**
รายเดิมที่มีในตลาด
ได้พบกันง่ายขึ้น
และต้นทุนลดลง

เพื่อเพิ่มช่องทางให้
**ผู้ประกอบการ**
**เกษตรกรรุ่นใหม่**
เข้าสู่ธุรกิจ
ภาคเกษตรได้ง่ายขึ้น
และต้นทุนลดลง

เพิ่มโอกาสในการสร้าง
ธุรกิจต่อเนื่องจาก
ภาคเกษตรและคนกลาง
ทางการค้าที่มีการ
แข่งขันมากขึ้น
กลไกราคาและประสิทธิภาพ
ของตลาดจะทำงานได้ดีขึ้น

# ปัจจัยเสี่ยง

ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย
ภัยธรรมชาติ
ปัจจัยเสี่ยง
ราคาสินค้าในตลาดโลก
ปริมาณผู้ซื้อ/ขาย

# ประเทศ สังคม ได้อะไร

- เกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- เกษตรกรและผู้ประกอบการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
- สร้าง Smart Officers คู่กับ Smart Farmer
- ตอบสนองนโยบายการเป็นรัฐบาล ECOS

“ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ”